

VALERII PRO
BI GRAMMA
TICI DE LITE
RIS ANTIQVIS
OPVSCVLVM

THEODORI

CVS GRESEMVNDVS LECTORI

SALVTEM.

ENtibi lector humanissime Valerij Probi in singula res antiquorum literas interpretamenta, quibus nos pleracq; passim inuenta adiecimus. Inter quæ si quid forte occurrerit, quod frivolum tibi aut nimis temerarium uideatur: memineris ipsum quoq; Probum non parum multa eiusmodi posuisse. Nos ea quæ uides transeunter, necq; tamen omnino sine delectu pro temporis angustia congesimus. Tu proinde cui plus est oculi, quicquid loliij, aut auenarum spicilegio huic nostro inerit diligenter excute, id est ubi libellum emeris obelo censorem age. Poteris etiã quicquid repereris insuper, arbitrato tuo addere, cuius rei gratia tibi post singulas literas, singula interualla reliquimus. Valerio Pomponium Latum de Romanorum magistratibus, Sacerdotijs, & legibus cum indice rerum memorabilium subiecimus. Videtur enim omnia hæc antiquitatibus cognoscendis, quas ad Theodoricum Zobel uirum profecto nobilium eruditissimũ, & eruditorum nobilissimum dedimus, non parum accommoda, quæ tu lector boni & æqui cõsule, accepturus pau lopost collectanea nostra antiquitatũ, tam in urbe quam in agro Moguntino reperatarum.

Bene Vale.

VALERII PRO

BI GRAMMATICI DE LITERIS
ANTIQVIS OPVSCVLVM.

St etiam circa perscribendas, uel paucioribus literis notandas uoces studiū necessariū, quod partim pro uolūtate cuiusq; fit, partim usu publico & obseruatione cōmuni. Nā apud ueteres, cū usus notarum nullus esset, scribēdi facultatem maxime in senatu: qui aderāt in scribendo, ut celeriter com-

prehenderent, quædam uerba atque nomina ex cōmuni cōsensu primis literis notabant, & singulæ literæ quid significabant in promptu erat, quod nominibus, pronomi- nibus, legibus publicis, pontificūq; monumentis, iurisq; ciuilibus libris etiam nunc manet: ad quas notationes publicas accedit etiam studiorum uoluntas, ut unusquisq; familiares sibi notas pro uoluntate signaret, quas compræ- hendere infinitum est: publicæ sane tenendę sunt, quę in monumentis plurimis & historiarum libris sacriscq; pub- licis reperiuntur, ut sunt istæ.

DE LITERA A.

A ▶

Aug.

AA. uel AA.

Aulus uel ager

Augustus uel augur

Augusta

A ij

VALERII PROBI LIBELLVS,

AGELL.	Aulus Gellius, uel AVL. id est Aulus Gellius
AA. uel AVG.	Augustalis.
AVR.	Aurelius
AG.	Agit.
AC.	Actio
ACON	
ACON.	Actiones
ACIN.	Actionem.
AM.	Amicus
AM.N.	Amicus noster
AVC. uel AVTHOR	Auctoritas
A.	Aut uel ager.
AT.	Autem
AN.M	Actionem mandat
AP.	Apud
APP.	Appellat
ACC.	Acceperat acceptat
ADI.	Adiutor
ADI.P	Adiutor prouinciæ uel potens tiæ uel populi
AD.L.	Ad locū uel ad limites
AD.F.	Ad finem
AD.E.	Ad exactorem, uel ad effectū, uel effectorem.
AB.V.C.	Ab urbe condita
AED	Aedes.
AAA.F.F.	Aere, argento, auro: flato: ferū to: uel flauo fertundo uel fer rundo uel secundo.
A.L.E.	Arbitrium litis extimandæ, uel Arbitrium liti extimandæ.

DE LITERIS ANTIQVIS.

A.D.P.	Ante diem pridie
AA.L.M.	Apud agrum locū monumēti
A.P.R.C.	Anno post Romam conditam
AG.	Agrum uel Agrippa
AEDIL.CVR.	Aedilis curulis.
AED.PL.	Aedilis plebis
A.P.Q.	Auli Publij Quinti.
A.A.	Apud agrum.
APP.	Appius
ANN.uel AN.	Annis uel annos
ANT.	Ante uel anteor.
AN.	Ante noctem
A.X.	Annis decem
ANT.T.C.	Ante terminum constitutum
AAA.FF.Qu.TI.	Auri: argēti: æris flator fabricę quirinalis Tiberi.
ADP.uel ADOP.	Adoptiuus
ACVB.AVGG.	A cubiculo Augustorum

ADDITIO A.

ADIAB.	Adiabenicus
A.B.	Alia bona
A.B.V.	A bono uiro
ABS.	Absolutus.
AER.COL.	Aere collato
A.L.	Alia lex
AER.	Aerarius.
AM.P.	Amabilis persona uel amicus principis
A.O.	Alij omnes.
AP.IVD.	Apud iudicem
AEQ.P.	Aequalis uel equestris persona

VALERII PROBI LIBELLVS,

A.TER.	ATergo
A.F.	Aulifilius
A.A.V.C.	Anno ab urbe condita.
AVGG.	Duo aut plures Augusti
AV.	Aucus.
AVREL.	Aurelius
AVR.	Aurum uel Aurelius.
AVG.LIBER.	Augusti libertas uel libertus.
A.A.V.	Ambo alterue.
A.F.P.R.	Aptum fide Publij Rutilij

B

B.	Bonus uel Brutus uel balbius.
BR	Bonorum
BF	Bona fide uel fortuna;
B.F.	uel Bona filia.
B.F.	Beneficium, uel bonū factum,
B.F.	uel benefecit.
B.F.C	Bona fide contractum
B.M.	Bona memoria
B. uel B.	Balbius uel balbus
B.A.	Bonam actionem
B.M.	Bene merenti.
B.P.	Bona possessio.
B.M.F.	Bene merenti fecit
B.M.P.	Bene merenti posuit.
B.P.	Bonum publicum.
B.P.	Bona paterna.
B.F.	Benefecit
B.AV.	Bonis auspicijs uel bōis ausibus
B.V.	Bonus uir

DE LITERIS ANTIQVIS:

B.F.	Bona foemina
B.R.P.N.	Bono rei publicæ nato
B.F.P.	Bonæ fidei possessor

ADDITIO B.

B.R.	Bonorum rector
B.C.	Bonis cessit
B.D.	Bonum datum.
B.G.	Bona gratia
B.H.	Bonus hō uel bona hereditaria
B.I.	Bonum iudicium
B.L.	Bona lex
B.II.	Bonum iudicis iudicium;
B.N.	Bonū nomen uel bona nostra;
B.O.	Bene optime
B.Q.	Bona quæſita
B.S.F.	Bene ſatiſfecit.
B.T.	Bonorum tutor.
BRT. aſs. BRI TRANIC.	Britannicus.
BEN.ME.	Bene merenti uel bene merito.
B.V.	Bene uixit

C

C.	Caius. uel cum, uel centum
C.S.	Conſulum ſententiã
CL.	Claudius
CIPP.	Cippum.
CM.	Comis aſs. comes
CN.	Cnecius uel Cneus uſq; Gneus;
COR.	Cornelius

VALERII PROBI LIBELLVS,

CAES.	Cæsar.
CAES. A. uel AVG.	Cæsar Augustus
CR.	Contractum
C. CR. als. C. CT	Contrarium contractum
∅	Con.
∅.	Caia.
∅∅. uel ∅.	Controuersia
CC	Circum
CA	Causa
C. M. uel CA. M.	Cā mortis. uel Caius Marius
C. R. C.	Cuius rei causa
C. R. C. P.	Cuius rei causam promittis als. causa.
COS.	Consul.
COSS.	Consules.
C. LIB.	Caij libertas
CON.	Consularis.
C. R.	Ciuis Romanus
COL. uel. CL.	Colonia uel Coloniae.
COL.	Coloni uel collega
COLL.	Collegē uel collegia, uel colle- giū, als. Coloniae uel coloni.
∅L.	Conlibertus, als conliberta
COIVX, als. CO.	Coniunx
C. E. C.	Coloni eius coloniae.
C. R.	Creticus
CONS.	Consiliarius
CN. ARR.	Cneus Arrius.
C. C.	Concilium cesset uel cepit
C. C.	Causa cognita
C. V.	Centum uirum.
COM. OB.	Comicia obdriaca uſ obchiaca
CEN. A.	Censoris arbitratu

DE LITERIS ANTIQ VIS;

COH.	Cohors
COS.DES.	Consul designatus
COSS.DESIG.	Consules designati
CF.	Caij filius.
CR.	Crispus.
C.T.	Caia liberta.
C.T.X.	Conlibertate karissima.
CVR.	Curionũ curio, uel cursor, uel Centenarium uel centurio.
CENT.	Centuria uel centurionum
CENTN.	Centuriones.
CA. uel CAM.	Camillus
CENS. uel CNS. P.	Censor perpetuus, uel peregrinus.
C.L.	Caius libertus
CONLIB.	Conlibertus.

ADDITIO C.

CES.	Cespius.
CAESS.	Cæsares
CS.	Consiliarius
CSS.	Consiliarij
C.P.	Ciuis publicus.
CONIV.	Coniunx uel coniunxit
C.R.	Caius Rufus.
C.V.	Clarissimus uir, uel Cõsularis.
CEN. AR.	Censoris arbitratu
CAR.	Carissimus.
C.N.	Caius noster, uel Ciuis noster.
CVL.	Cultores.
C.D.	Capite diminutus, uel Caius dacius, al's Drusus

VALERII PROBI LIBELLVS,

CONTVB.	Contubernalis.
C.O.	Ciuitas omnis.
CA.	Camillus, uel canis, uel Catho
C.B.	Commune bonum
CCC.	Censa ciuium capita.
C.H.	Custos hæredum
C.F.C.	Clam fugiendi causa.
COLLE.FABR.	Collegio fabrorum militiæ
M.R.	Rauennatis.
COER.	Cœrauit.
CVR. VIAR.	Curator uiarum.
COS.II.	Consul iterum.
COS.I.II.	Consul tertium
CON.SEN.ET.	Consensu senatus & equestris
EQ.OR.P. Q. R.	ordinis populicq; Romani.

D

D.	Diuus
D. uel D.	Diuia
DEST.	Destinato
D. PP.	Deo perpetuo
D.P.	Diuus pius uel dijs penatibus
D.	Deuotus uel diutius
D.D.	Deo dicauit.
DEC.	Decius.
D.D.	Dotis dictio.
D.D.	Dedicauerunt, uel dedicarunt.
D.V.	Deuotus uir, uel uester
DOT.	Dotem.
D.P.	Dotem petit, uel dijs paternis.

DE LITERIS ANTIQ. VIS.

D.F.	Dotem fecit, uel dolum, uel donum, uel Decij filius.
D.M. uel <u>D.M.</u>	Dolū malū, uel dubiū malum,
D.D.S.	Dijs deabus sacris
D.M.	Domus mortui.
D.M.	Dijs manibus
D.M.S.	Dijs manibus sacrum.
D.D.	Dijs dantibus.
DT.	Duntaxat
DN.	Dominus
DNN.	Dominis.
DL.	Delego
DICT.	Dictator
D.Q.	Dijs quirinalibus.
DD. uel D.	Dedicauit
DE.	Defunctus
DIL.	Dilectissimus.
DVL.	Dulcissimus.
D.Q.R.	De qua re.
D.Q.S.	De quo supra.
D.C.S.	De consulum sententia
DIG. M.	Dignus memoriae.
D.PEC.R.	De pecunijs repetundis
D.T.S.P.	Diem tertium, siue perendum
D.V.	Dijs uolentibus
D.L.S.	Dijs laribus sacrum.
DR.	Drusus.
D.N.	Domino nostro.
DD.NN.	Domini nostris
D.D.D.	Datus decreto Decurionum; uel decreto, seu dono Decurionum, uel dono dedit, dicit, uel dono Decurio dedit.

VALERII PROBI LIBELLVS,

D.D.	Dono dedit
D.D.	Deo domestico
D.M.AE.	Deo magno æterno.
D.D.	Dedit donauit
DIL.S.	Dilectissimus seruus
DEC.DEC.	Decem decani
DEC.DEC.	Decreto decurionum
D.L	Dat laudes
DES.	Designauit
D.D.L.M.	Dono dedit libero munere.
D.C.uel CES.	Diuus Cæsar.
D.P.S.	Deo posuit sibi.
D.L.D.P.	Dijs locum dedit publice
DVC.DVC.	Ducum ductore,uel ducto- rum ductor.
D.IMM.S.	Dijs immortalibus sacrum
D.I.M.	Dijs inferis maledictis
D.D.D.D.	Dignum deo donum donauit als dedit.
D.V.	Deuotus Vestæ.
D.AVG.uel.A	Diuo Augusto
D.C.A.	Diuus Cæsar Augustus.
DOMIC.COS.XIII. LVD.SACR.F.C	Domitius consul tertiumdecim- um; Ludos sacros facium dum curauit.

ADDITIO.D.

D.Q.	Diuus quæstor,uel dijs
D.G.	Dedit gratis
D.H.	Donauit,uel dedit hæredibus.
D.I.	Dijs immortalibus,uel dari iussit.

DE LITERIS ANTIQVIS.

D.L.	Donauit locum, uel Decij libertus.
D.O.M.	Deo Optimo Maximo, Dijs omnibus manibus.
DATHI.	Dathicus.
D.O.	Dijs omnibus uel deo optimo
D.M.F.V.C.	Doli mali fraudisue causa
DP.S.D.L.D.P.	Deposuit sibi dijs locum dedit publice.
DOMIC. COS. in	Domitius consul in ludos seculares faciendum curauit.
LV.SAEC.F.C.	Quingenta.
D.	Dono dedit, dicauit.
D.D.D.	Dedicata
DED. uel DEDIC.	De sua pecunia
D.S.P.	De sua pecunia laribus dant. uel dedit, uel dederunt.
D.S.P.L.D.	Donum libens animo posuit.
D.L.A.P.	Decus, Drusus, deuotus, domus, dicauit, dedit.
D.	Decreto Decurionum.
D.D.	Decurio.
DEC.	Donum fecit, uel dolum fecit, uel Decij filius.
D.F.	Dijs deabus sacrum
D.D.S.	Defunctus.
D.F.	De pecunijs repetundis
D.P.R.	Dies quintus.
D.V.	Drusus
DRV.	Decreto seu dono decurionum, uel dono decurio dedit.
D.D.D.	Dotis datio, uel dotis dictio.
D.D.	Designatus.
DES.	

D.E.R.I.C.

De ea re ita curatum, uel cons
sultum est.

E

E.	Est.
EE.	Esse
ER.	Erunt, uel erit, uel ararij
ELM. uel E ^o . M	Eiusmodi
E ^o , uel E.	Eius
E.N.	Etiam nunc.
EG.	Eger
EPL. uel EP.	Epistola.
EP.M.	Epistolas misit
EQ.R.	Eques Romanus.
EX.R.	Exactis regibus
EOR.	Eorum
E.F.	Eius fecit
E.F. uel FIL.	Eius filius.
EDIL. CVR. uel ED.	Edilis Curulis.
CVR.	

ADDITIO E.

E.	Ennius, uel edilis
EQ.P.	Equalis uel equestris persona, uel equus Publius.
ER.COL.	Ere collato.
EDIL.P.	Edilis plebis
ER.P.	Ere publico.
E.B.	Eius bona.

DE LITERIS ANTIQ. VIS.

E.D.	Eius domus
E.E.	Eius ætas
E.H.	Eius hæres.
E.L.	Edita lex.
EMP.	Empta

ADDITIO E

EQ.	Equestris ordinis, uel equester ordo.
EQ. AVR.	Eques auratus.
EX. DO. AV.	Ex domo Augusti.
EXCVR.	Excursor.
EQ. M. SP. POM.	Equitum magister, Spurius Pompeius
EDIL. CVR.	Ediles curules
EX. S. C.	Ex senatus consulto.
EX. S. D.	Ex senatus decreto.

F

F. uel FIL.	Filius.
F. uel f	Filia
F. FA.	Filius familias
FS.	Fratres
FR. F.	Fratris filius
FOR.	Foris, uel foras.
FOR.	Forum, uel forte, uel fortuna.
FR. L.	Forum liuium,
FR. I.	Forum Iulium
F. F. F.	Fortior fortuna fato, uel fortis us fortuna fatum.

VALERII PROBI LIBELLVS,

F.M.	Fati munus
F.M.I.	Fati munus impleuit
F.C.	Fidei commissum.
F.C.	Fiducia causa
F.C.	Fraude creditoris
F.F.	Fecerunt uel fundauerunt
F.F.	Fabrefactura uel fabricauerunt.
F.F.	Fabricari fecerunt.
F.F.	Fabre factum.
FR.	Fronte
FL.	Flauius
FLAM.uel FL.	Flaminius
FAC.	Facti
	Pro.F.& dicitur digamma, & ponebatur pro V. ut SER- IUS, pro Seruius, & IUL- GVS, pro uulgus.
F.I.	
F.V.C.	Fraudisue causa.
FAB.	Fabius
F.H.	Filius haeres.

ADDITIO F.

F.F.uel FIL.FA.	Filius familias
F.FL.uel FR.F.	Fratris filius.
F.E.D.	Factum esse dicitur.
FABR.	Fabritius.
FAC.C.	Faciendum curauit
F.D.	Fides data, uel fide data
F.E.	Fides eius.
F.F.E.	Fiat fides eius.
F.I.	Fieri iussit.
F.N.	Fides nostra.

DE LITERIS ANTIQVIS.

FR.S.	Forum Sempronianum
FOR.RED.	Fortunæ reduci.
FEBR.uel FEB.	Februarius.
F.F.F.	Ferro, flamma, fame, uel Flauus filius fecit.
F.F.	Fidem fecit, uel Flauus fecit.
F.N.C.	Fidei nostræ commisit
FVNC.	Functus.
FID.	Fides
FAC.	Faciendum, uel factum
F.	Fecit.
F.C.	Faciendū coerauit uel curauit.
FAB.uel FABR.	Faber uel fabrorum
FOR.	Fortunata uel forma.
F.M.	Fieri mandauit.

G

G.	Gaudiū, uel genius, uel genus
GR.	Gratis
GR.	Gerit
GS.	Gesserunt
G.R.	Genus regium
G.R.	Genus rerum
GL.	Gloria
GL.P.	Gloria parentum, uel patriæ, uel populi.
GL.E.R.	Gloria exercitus Romani
G.S.	Genio sacro uel sacrum
G.AVG.	Genio Augusti
GL.N.L.	Gloria nominis Latini
GER.	Germanicus

VALERII PROBI LIBELLVS,

GL.R.	Gloria Romanorum.
GL.P.R.	Gloria populi Romani.

ADDITIO G.

G.	Gelius uel gades uel Gaius
GERMANIC. uel	Germanicus uel Germanus.
GER. uel GERM.	
GN.	Gneus.
GN.S.	Genio sacum uel Gnei sacro
GRAC.	Gracchus
GR.D.	Gratis dedit
G.L.	Gaius libertus, uel Gaia liberta
GL.C.	Gloria consulum.
GL.VR.RO.	Gloria urbis Romæ.

H

H.	Honor, honos, uel honestas
H.V.	Honestus uir
H.V.	Honesta uita
H.M. uel, W.	Honesta mulier
H.F.	Honesta foemina
H.L.	Honesto loco
H.L. N.	Honesto loco natus.
H.	Hæres, uel hæredes.
H.	Hora.
H.B. uel H̄	Hora bona
H.M. uel H̄	Hora mala
H.P. uel H̄	Hora pessima
H.S. uel H̄	Hora secunda, uel sacra

DE LITERIS ANTIQVIS.

H.H. uel HO. H.	Homo honestus
H.P.	Hic posuit uel possunt
H.S.	Hæc sit
H.I.	Hereditario iure
H.F.	Hic fundat, uel fundauit
HM.H.S.	Hoc monumentum hæredes sequuntur.
H.DD.	Hic dedicauit, uel dedicauerunt
H.S. V.F.M.	Hoc sibi uiuens fieri mādauit.
HL. H.N.S.I. uel C. loco H.	Hic locus hæredes non sequitur uel sequetur.

ADDITIO H.

HR.	Hæres uel hæreditas
H.M.AD.H. N. TRAN.	Hoc monumentum ad hæredes non transit.
H.VI.	Hora sexta, uel horis sex
HS.	Sex tertium
HDR.	Hadrianus
H.B.F.	Homo bonæ fidei, uel homo bonus fecit.
H.POSS.	Hæres possessor, uel hæreditatis possessor.
H.L.D.	Hunc locum donauit, uel dabit.
H.M.P.	Hoc memoriæ posuit, uel hoc monumentum posuit
HOS.	Hostis, uel hospes
H.R.	Honestæ ratio
H.S.S.	Hic sepulti sunt.
H.D.	Hoc uel hic donauit, uel dedit, uel dicauit.

VALERII PROBI LIBEL LVŞ,

HS.	Sestertia
H.M.H. ex.T. nō seq.	Hoc monumentum hæredes ex testamento nō sequuntur.
HS.III.M.N.	Sestertia tria milia nummum
H.ex Test.	Hæredes ex testamento
H.Loc. Her. non seq.	Hic locus hæredes nō sequitur
H.	Hæres aut hæredes in multitudine dine uel hic
H.B.M.F.C.	Hæres bene merenti faciundū curauit.
H.M.EX. N. recip.	Hoc monumentum extorum non recipit.
H.M.D.M.A.	Huic monumento dolus maior abesto.
H.M.H.N.S.	Hoc monumentum hæredes non sequuntur.
HS.	Sestertium.
H.S.	Hæredes sunt, uel heredes socij

I

I.	In
.P.	Inter
.PD.	Interdum
.PA.P.	Intra prouinciam
.P.L.	Intra litem
.P.C.	Intra circulum
.P.T.C.	Intra tempus constitutum
I.	In, uel Iulius, uel iustus
IMP.	Imperator
IMP.P.	Imperatores
I.D.	In dimidio

DE LITERIS ANTIQ VIS.

I.S.D.	In serijs dijs
I.D.	Iuris dicendi uel iuri dicundo
I.P.	In possessione
I.L.S.	In loco sacro
I.L.R.	In loco religioso
I.L.D.	In loco diuino
I.E.	Iudex esto
I.L.P.	In loco publico
I.S.	Iudicium solui
I.S.	In senatu
I.S.C.	In senatus consulto
I.P.	Iustus possessor
I.F.	In foro
I.FO.C.	In foro cæsaris
I.FO.P.	In foro pacis uel Palladis
I.FO.TR.	In foro Traiani
I.FO.I.uel.IV.	In foro Iulij
I.FO.POMP.	In foro Pompei
I.FO.LI.uel.L.	In foro Liuij, uel Lucij
I.R.	Iure rogauit, uel iure Romano
I.FO.FLAM.	In foro Flaminiij uel flaminis
IIII. uel. IIIII.	Vel Sextum uir uel Sexium
I.FO.P.R.	In foro pro rostris
I.F.P.R.	In foro pro rostris
I.N.Q.	In iustis nuptijs quæsitus
I.D.P.	Iuri dicundo præerit
I.D.C.	Iuris dicendi causa
I.C.E.V.	Iusta causa esse uel eius uidebitur
III. V.	Quartum uir
III. V.	Trium uir
I.FO.POP.	In foro Pompiliij
I.O.M.S.	Ioui optimo maximo sacrum
I.D.	Inferis dijs

VALERII PROBI LIBELLVS,

IN.FR.P.VI.	In fronte pedes sex
IN.AG.P.X.	In agro pedum decem
IVNON.ET.PROSERP.	Iunoni & Proserpinæ
IN.F.IN.A.V.L.P.X.	In fronte in agro uersus, longe pedum decem.

ADDITIO I.

P	Inter.
PA.	Interea
P.C.	Iulius cæsar uel intra circulum
P.T.	Intra tempus
P.S.S.	Inferius scripta sunt
P.F.B.	In foro boario
P.F.FL.	In foro Flauij
PVD.	Iudicium
P.H.	Iustus homo uel in hostem
P.L.	Iure legis uel iusta lege.
P.IAN.	Ianuarius.
P.III.V.	Triumuiiri.
P.X.V.	Decemuiiri.
P.ID.	Idus.
P.IVR.D.	Iurisdicção.
P.IP.	Iusta persona.
P.IV.	Iustus uir.
P.I.O.M.IM.	Ioui optimo max. immortal.
P.IN.FRA.P.VI.LAT.	Intra uel infra pedes sex latitudinis viij.
P.VII.	
P.ISN.R.	In senatu romano :
P.IM.	Imperator.
P.IN.F.P.	
P.IN.FR.P.	In fronte pedes.

DE LITERIS ANTIQVIS:

IN,AG,P.

I.

IOVL,SABAZ.

I.

IVN.

II, V, uel, II, VIRI.

I.P.

I.D.

In agro pedes.

Vnum uel Iunius uel Iulius.

Ioui Sabazio.

Iterum & secundus:

Iunius, IVL, Iulius:

Duum uiri.

Ius pontificium.

Iudicatum solui.

K

K, uel KL.

K.Q.

K.I, uel IAN.

K.S.

K.D.

K.C.

K.C.

K.P.

K.T.

KAR.

K.M.

K.F.

K.

K.P.

K.DD.

K, uel KA.

K.

K.K.)

K.

Kalendę.

Kalendę quintiles.

Kalendę ianuarij.

Kalendę sextiles.

Capite diminutus.

Capite cesus Pęcęstiu uel cesus.

Cartago ciuitas.

Cardo positus.

Capite tonsus.

Kartago.

Kardo maximus.

Kardo finalis.

Kastra.

Kastra ponit.

Kastra dedicantia.

Charissima.

Caput.

Calumnie causa.

Kardo.

VALERII PROBI LIBELLVS,

ADDITIO K.

K.N.	Kalendæ nouembres
KAL.	Kalendæ
KAL.IAN.	Kalendis Ianuarijs
K.D.	Kalendæ Decembris
K.DD.	Kastra dedicata
KAR.	Karissimus

L

L.	Lucius uel Iolius
L.C.	Lucius catus
L.M. uel M. uel $\overline{M}$.	Lucius murena
LC.S.	Lucrum sacrum
LC.D. uel DIV.	Lucrum diuinum
L.D.	Locum redditum
L.EM.	Locus emptus
L.P.	Locus propitijs uel proprijs
L.Q.S.	Locus quo supra
LA.C.	Latini Coloni
L.T.	Lucius tatus uel titius
L.S.	Laribus sacrum
L.P.C.R.	Latini prisca ciues Romani
L.D.DD.	Locum dijs dedicauit
L.D.D.D.	Locus dat ⁹ decreto decurionũ.
L.D.A.B.M.	Locũ dedit aulus bene mereti
LG.D.	Legem dat uel dedit
L.AG.	Lex Agraria
L.IV.	Lex Iulia
L.VOC.	Lex uoconia
L.CIN.	Lex Cinthia

VALERII PROBI LIBELLVS.

LIB.	Libertas uel libertus.
L.L.	Lucij liberti
LEG. X.	Legio decima
L.PVB.	Loco publico
L.PR.	Loco priuato
L.H.	Locum hunc
L.F.	Lucij filius
L.D.	Locum dedit
L.L.Q.F.	Lucium Liceium Quinti filium
L.L.L.	Lucij liberti locus, pueritiã significat & quinquaginta

ADDITIO L.

L.V.G.P.	Lucius uetus Gallie procurator
LG.	Legauit uel legatum.
L.AP.	Ludi Appollinis, uel Appollinæ nares.
L.P.D.	Locus publice datus
LG.D.	Legio decima
L.S.	Liberto suo
LL. SS. uel L. SS.	Libertis suis
L.M.	Locus monumenti
L.P.	Lege punitus
L.Q.S.	Locus quaesitus senatui
L.F.	Lucius Flauius, uel Flammini us, uel Lucij filius.
L.AN.	Lucius Annius, uel quinquaginta annis.
L.L.L. M. M.	Lacerat lacertum Largij Mordax Nemmius
L.A.D.	Locus alteri datus
L.BM.D.	Locum benemerenti dedit uel donauit

VALERII PROBI LIBELLVS,

L.E.D.	Lege eius damnatus.
L.R.	Lege rogatus uel lex Romana
L.V.	Lex uetat uel quinquaginta quinq;
L.F.	Lucij filius
L.	Quinquaginta
LVD.	Ludus uel ludi.
LVD.SEC.	Ludi seculares.
LVD.SEC.FAC.C.	Ludos seculares faciundum, uel faciundos curauit.
LEG.X.	Legionis decimæ,
LEG.III.	Legionis tertix.
LAT.P.VIII.S.	Latum pedis octo & semis.
L.Q.ET.LIB.	Libertis que & libertabus
L.C.	Latini coloni
L.C.	Lucius Cornelius
L.D.	Legem dat uel locus diuinus
L.P.	Locus populi
L.S.	Locus uel lucus facer.
L.D.DD.	Locum dono dedit
L.PVB.	Lucius Publius
L.H.	Locus hæredum, uel locum hæredibus.

M.

M.	Marcus
MAX.	Maximus
MA.	Macuius.
MVN.	Municipia uel municeps
M.E.M.	Municipia eius municipij
MAG.EQ.	Magister equitum
M.	Monumentum

DE LITERIS ANTIQVIS:

MV. uel M.	Mutius
M.F.	Marci filius
M.L.	Marci liberti uel militis locus.
MNF.L.	Manifestus locus.
M.N.	Meo nomine
MV.F.	Mucij filius
W.	Mulier.
MS.	Mensibus uel menses.
M.POS. uel P.	Mensam posuit
MIL.	Miles.
M.C.	Monumentum condidit: uel consecrauit
M.MAN.	Marcus Manlius
M.N.	Milia nummorum.
M.LEP.C.REG.	Marcus Lepidus ciuitatem Regij Instaurauit
INST	Militie Rauennatis
M.R.	Marcus Popilius
M.POP.	Marcus Emilius.
M.AEN.	Militia Regiensium.
M.REG.	

ADDITIO.M'

MAG.	Lagister uel magistratus
MO.	Monumentum uel moneta
M.P.	Marcus Pacuuius
M.C.	Marcus Cicero, uel Cato, uel Calfurnius
C.	Mercurio sacrum.
MER.S.	Magnus homo
M.H.	Maximo Ioui.
M.I.	Miles Romanus.
M.R.	Monumentum suum: uel me- morie sue posuit
M.S.P.	

DE LITERIS ANTIQVIS.

M.B.uel MVL.B.	Mulier bona
M.AVR.	Marcus Aurelius
MM.	Milites
M.X.	Menses decem
M.N.	Meo nomine
MAXX.	Maximi in multitudine
M.N.	Milia nummum
M.	Mille
Met.	Metius
MAN.	Manius
MIL.	Miles.
MILIT.	Miles, uel militauit.
M.	Mille, uel miles, uel Mucius,
M.L.	uel munius, uel moneta.
	Mille quinquaginta.

N

N.	Non uel nonius
N.uel N.	Noster uel nepos
N.L.	Nominis latini
N.C.K.	Non calumniæ causa
NON.	Nonarium
N.	Numismatis uel nummus
N.	Nostro uel neptuno
N.F.N.	Nobili familia natus.
N.CL.	Nero Claudius
N.G.uel NOB.G.	Nobilis genere
N.MACR.	Nonius Macrinus
N.uel N.uel NEP.	Nepos uel neptis.
NEP.S.uel SAC.	Neptum sacellum

VALERII PROBI LIBELLVS,

ADDITIO N.

N. uel NR. CL.	Nero Claudius :
NN. PP.	Nostrorum principum
N. L.	Non licet
NOB.	Nobilis. NOBB. Nobiles
N. F. C.	Nostrum uel nostræ fidei com missum
NQ.	Nuncq̃ uel nusq̃ uel nequam
N. H.	Notus homo.
NAT.	Natalis uel natalitia uel natalia
NAV.	Naues uel nauita
NVP.	Nuptiæ
NATOR.	Natorum
N. FA. NA.	Nobili familia natus.

ADDITIO N.

NEPTVN.	Neptunus uel neptunalia
NR.	Nero.
NAC.	Nactus
NEP. RED.	Neptuno reduci
N. L.	Non liquet
NON.	Nonis.
NV.	Numa
N.	Numerus uel nomen
NON. AP.	Nonis Aprilis
N. C. C. uel N. K. C.	Non calumniæ causa

O

O. uel OP.	Optimo.
OP.	Oportet

VALERII PROBI LIBELLVS,

O.P.	Optumo principi
OR.	Ornato
O.	Ordo.
OB.CIV.SER.uel	Ob ciues seruatos uel ob ciuis
O.C.S.	seruatos.
O.V.F.	Omnibus uiris fecit.
OB.M.E.	Ob merita eius.
OB.M.P.7.C.	Ob merita pietatis & cōcordie
OB.	Obiter.
O.	Opertum uel mortem subiit.
D.M.	Dijs manibus
O.K.	
OR.M.uelM.	Ordo militum
ORB.PAR.	Orbati parentes
O.V.D.	Omni uirtuti dedito

ADDITIO .O.

O.M.	Optimus maximus
O.P.F.	Optimo principi fecit, uel pa-
	trono uel patruo
OPP.	Oppidum.
O.V.F.	Omnia uiuens fecit; uel opti-
	mo uiuenti fecit.
OP.MAX.	Optimus maximus
O.P.uel OPT.PRIN.	Optimo principi
O.P.P.	
OB.C.S.	Ob ciues seruatos
OP.	Opiter.
O.V.F.	Optimo uiro fecit

P.

P.	Publius
POP.	Populus
P.R.	Populus Romanus.
P.I.R.	Populum iure rogauit
P.S.	Posuit sibi
PS.	Plebiscitum
PR.	Prætor
PRR.	Prætores
PP.C. uel PC.	Patres conscripti.
P.C.	Pactum conuentum
P.C.	Pecunia constituta
P.P.	Pater patriæ
P.P.P.	Primus pater patriæ
PR.S.	Prætoris sententia
P.R.E. uel EX.	Post reges exactos
PRO.COS. uel C.	Proconsul
PONT.MAX.	Pontifex maximus
PR.VR.	Prætor urbanus
P.H.C.	Publicus honor curandus
PAR.	Parentum
P.M.	Principi militum
P.	Pupillus
P.V.	Pupilla.
PR.PER.	Prætor peregrinus
PIENT.	Pientissimus
P.P.	Pater patratus
P.IV. uel I.	Principi iuuentutis
PROCOS.	Proconsul
PROCOSS. uel	Proconsules
PRO.CC.	
PRAE. VIGIL.	Præfectus uigilum.

DE LITERIS ANTIQ VIS:

PRAE.VRB.	Præfectus urbis
P.S.F.	Publice sibi fecit
P.F.	Publij filius
P.F.	Pius felix
P.L.	Publij libertus
PRI.KL.uel.K.	Pridie Kalendas
P.M.	Pontifex maximus
PRAE.PRAES.	Præfectus præsidii
PATR.	Patritius
PLAEB.uel PLE.	Plebis
	Publicæ saluti faciundum curauit, uel publico, uel proprio sumptu faciundū curauit
P.S.F.C.	
PLEBS.VRB.ET.	Plebs urbana & honore
HON.V.	usi.
P.P.P.P.E.S.S.S.E.	Primus pater patriæ profectus est, Secum salus sublata est,
V.V.V.V.V.V.V.	Venit uictor ualidus uincens uires urbis uestræ.
F.F.F.F.	Ferro, fame, flamma, frigore
PACE.P.R.	Pace populo Romano.

ADDITIO P.

P.IR.	Populus uel publicus irrogauit
PA.DIG.uel P.D.	Patriciatus dignitas
POT.	Potestas
PARTH.	Parthicus.
P.D.	Publice dedit
PEC.	Peculium uel pecunia
P.uel PRI.K.	Pridie Kalendas.
PQ.	Postq̄
PROV.	Prouincia

DE LITERIS ANTIQVIS.

POM.	Pomponius
PRS.	Præfes
PRSS.	Præfides
PVB.	Publicus
PICEN.	Piceni
PRON.	Pronepos uel proneptis
PRAEF.	Præfectus
PERT.	Pertinax
PRS.P.	Præfes prouinciæ
PRAEF.VR.	Præfectus urbis
PRINC.IVVENT.	Princeps iuuentutis
P.AEL.AVG.LIB.	Publius elius Augusti libertus
P.S.F.	Publice salutis, uel sibi fecit
P.	Posuit uel pes, uel passus, uel publius.
POST.	Posthumius uel posthumus
PROPRÆT.	Proprætor
PRID.NON.APR.	Pridie nonas Aprilis.
PR.PR.	Proprætor
P.P.HISP.C.	Præfes prouinciæ Hispaniæ citerionis.
PAL.	Palmensi
P.F.	Publice fecit
P.SS.	Plebiscita

Q

Q.	Quintus uel quincius
Q. uel QV.	Quartus
Q.M.	Quomodo
QAM. uel A.M.	Quemadmodum
Q.S.S.S.	Quæ supra scripta sunt

VALERII PROBI LIBELLVS,

Q.R.F.E.V.	Quod recte factū esse uidebitur
QVAESS.	Quæstores
Q.L.	Quinti liberti.
QVAES.	Quæstor.
Q.N.A.N.N.	Quando neq; ais neq; negas
Q.B.F.	Quere bonum factum
Q.E.R.E.	Quanti ea res erit.
Q.F.	Quinti filius
Q.L.F.	Quinti Lucij filius
Q.uel QVINT.	Quintilius.

ADDITIO. Q

Q.B.M.V.	Quæ bene mecum uixit
Q.E.R.E.IV.DA.	Quanti ea res erit iudiciū dabo
QVIR.	Quirites
Q.L.	Quinti libertus
Q.M.	Quintus Mutius.
Q.B.F.	Quare bene factum.

R

R.L.P.	Recte legi possit
R.F.E.D.	Recte factum esse dicetur
R.F.E.V.	Recte factum esse uidebitur
R.P.	Respublica.
RET.P.XX.	Retro pedum uiginti.
RVR.	Rura.
R.P.C.	Retro pedes centum
R.P.	Romani principes
R.C.	Roma ciuitas
R.R.	Rurum Romanorum
R.REG.	Rurum Regiensium.

DE LITERIS ANTIQVIS.

R.FERRARIN	Rurum Ferrariorum
R.D.	Regis domus
R.R.	Ruderibus recolligendis.
R.R.R.F.F.F.	Regnum Romæ ruet, ferro fas me flamma.
R.P.C.	Reipublicæ constitutor.
R.N.LON.P.X.	Retro non longe pedes decem.
R.CC.	

ADDITIO R.

R.uelRO.	Roma.
RO.uelROM.	Romani
REG.	Regio
RELM.	Rei militaris
R.R.	Reiectis rudibus
R.VE.	Res Veronenfis.
RG.F.	Regis filius.
R.G.C.	Rei gerundæ causa.
R.S.P.	Res sua publica.
RVR.	Rursus

S

SP.	Spurius
SER.	Sergius uel Seruius.
S.C.	Senatus consultum.
SEX.	Sextus
S.D.	Sententiam dicit uel dedit
SIL.	Silla uel Siluius
S.N.L.	Socij nominis Latini
S.F.S.	Sine fraude sua

VALERII PROBI LIBELLVS,

S.T.A.	Sinetutoris auctoritate
S.P.Q.R.	Senatus Populus Que Ro/ manus.
S.N.S.Q.	Si negat sacrum querito
S.S.C.	Secundum furam causam
S.L.	Sacrorum ludorum, uel sacrū ludum.
<u>S.S.</u>	Sacri scrini
<u>S.P.</u>	Sacri palatii
S.uel	Semisue cum dimidio
S.P.D.	Salutem plurimam dicit
S.S.S.	Sanio sanctissimo sacrum
S.C.F.E.	Senatusconsultum factum est
SS.	Sanctissimus
S.	Sacrum uel facellum, uel Sul/ pitius, uel sanctus.
S.S.	Somnium somniator
SIC.V.	Sicut uoluit

ADDITIO. S.

SEX.P.	Sextus Pompeius
SARM.	Sarmatius
S.uel SN.	Senatus
SATVR.	Saturnus uel saturnalia
ST.	Sitibus plitibus, repertū apud Ferentū in ciuitate Histomo
SEPT.	Septimus uel Septimius
S.uel SEV.	Seuerus
SEV.AVG.ARM.	Seuerus Augustus Armeni/ cus Parthicus.
PARTH.	
S.	Sacrum
ST.	Statius
SER.	Sertor

DE LITERIS ANTIQVIS.

SAC.SOL.DED.	Sacrum soli dedicavit pridie
PRI.NO.AP.IDIB.	nonas Aprilis idibus Ianua
IANVA.	rijs.
S.D.	Senatus decreto
SCRIB.AEDIL.	Scribæ ædilitio.
S.S.uel SEN.SEN.	Sententiã senatus
SS.	Sestertius.

T

T.	Titus
TI.	Tiberius
T.A.	Titus Anius
T.A.	Tutore auctore, uel tutoris au
	ctoritate.
TR.PL.	Tribunus plebis
TVL.	Tullius
TR.M.	Tribunus militum
TR.AER.	Tribunus ærarij
TR.POT.uel TRIB.	Tribunitiæ potestatis.
POT.	
TR.CEL.	Tribunus celerum
TR.V.MON.	Triumuiroi monetales
TR.V.CAP.	Triumuiroi capitales
T.F.	Titi filius
T.F.I.	Testamento fieri iussit
T.S.F.I.	Testamento sibi fieri iussit
TIB.D.F.M.	Tibi dulci filio meo
T.V.uel TIT.V.	Titulo usus

ADDITIO T.

TR.PL.uel P.	Tribunus plebis
--------------	-----------------

VALERII PROBI LIBELLVS,

TP.B.uel T.B.	Tempus bonum.
TM.D.uel DD.	Terminū dicauit uel dedicauit
T.C.	Testamento cauetur
TAR.	Tarquinius.
TER.	Terentius uel terminus
T.L.	Titus Liuius; uel Titi libertus.
TR.LEG.II.	Tribunus legionis secundæ
T.P.	Terminū uel titulum posuit
TVT.	Tutela.
T.S.F.I.	Testamento suo fieri iussit
T.	Titus.
TI.	Tiberius uel titus
TRI.PL.	Tribunus plebis
TR.PL.	Tribunus militum.
TRI.MIL.	Titi duo, uel plures, uel testas
TR.MIL.	mento.
TT.	Titus Vespasianus
TIT.V.	Trans padum am nem
TRANS.P.A.	

V.

V.F.S.ET.S.	Viuens uel uiuus fecit sibi & suis
V.R.	Vrbs Roma
VRBISAL.	Vrbisalia.
VAT.	Vates uel uatum
V.A.	Veterano assignatum.
VFR.uel F.	Vsuffructus
V.F.	Viuens uel uiuus fecit
V.B.A.	Viri boni arbitratu

DE LITERIS ANTIQVIS:

V.P.R.	Veteri possessori redditum
V.PRAE.	Vir praetorius.
V.DICT.	Vir dictatorius
V.VRB.	Vir urbanus
VI.VIR. uel VI.VIR.	Sextumuir
V.S.L.M.	Viuens sibi locū monumenti.
V.C.	Quintum consulis.
V.S.L.M.	Viues sibi legauit monumētū.
V.P.	Viuens posuit.
V.D.	Viuens donauit uel dedit
V.S.	Viuens statuit
V.F.	Vale feliciter uel felix:
VX. uel VX. uel VC.	Vxor
V.S.L.M.	Voto soluto uel solenni libe-
V.M.M.	ro munere
	Votum merito Mineruae.

ADDITIO .V.

V.F.	Vsuffructus, uel uir fortis.
VAL.	Valerius
V.B.F.	Vir bonae fidel.
V.E.	Verumetsiam.
V.I.	Vir iustus
VRB.C.	Vrbs condita.
VIC.	Victor.
VICC.	Victores.
VIR.VE. uel V.V.	Virgo Vestalis.
VIR.	Virgilius uel uirtus
VRB.	Vrbs uel urbanus
V.N.	Quinto nonas.
V.V.	Viua Venus
V. uel VIX.	Vixit.
V.F.	Viuens fecit

VALERII PROBI LIBELLVS,

V.C.	Vir clarus uel consularis
V.S.L.M.P.	Virius sibi locum monumenti posuit.
V.Q.A.L.K.S.	Viginti quinque asses legitime condemnati sunt.
V.	Quinque
V.V.MAX.	Virgo Vestalis maxima
V.A.XII.M.II.D.III. H.III.	Vixit annos xij. menses ij. dies es iij. horas iij.
VOL.	Volesus
VOP.	Vopiscus
VO.	Volero
VL.S.	Sex & semis
VI.V.	Sextumuir
V.P.	Vir prudens, uir perfectus
V.S.	Vir sacer.

X

X.V.	Decemuir, uel uiri
X.	Decem
X.	Denarij
XV.VIR.S.F.	Quindecimuir sacris faciendis.
XXII.S.	Vigintiduo & semis
IXI.	Significat mille uidere in marmore.

Y

Y.pro

Y.

ROMANORVM

Ciuũ nomina, pronomina, ac cognomina, eorũq;
Magistratuũ, quæ in antiquis descripta co
dicibus reperiuntur per abbreviatio
nem literarũ sunt, ut infra patebit.

☞ Per primum nomen, Prenomen intelliges.
Per secundum, Proprium nomen.
Per tertium uero, agnomen. Idemq; est supra nomen ins
terdum, ut in exemplo.

C. IULIVS CAESAR.

GN. POMPEIVS MAGNVS.

L. STATIVS DIODORVS.

P. POMPEIVS CORNELIANVS.

Et sic debent poni omnia in eo casu, & proferri in quo
positæ sunt dictiones ad quas referuntur.

Marcus	Imperator	Cæsar	Augustus.
M. CICERO	IM.	CAES.	AVG.
M. CICERONI	IMPERATORI.		

HIRCIVS ET
PANSÆ.

SILVANVS ET
MVRENA.

	Imperatores	
	IMPP.	
	Consules	Designati.
	COSS.	DESIG.
		F

ALIAE LITERAE

EX VALERIO PROBO EXCERPTAE.

Et his similia secundum hæc Curiarum nomina: Tribuum, Comiciorum, Sacerdotiorum, Potestatum, Magistratum, Præfecturarum, Sacrorum Ludorum, Rerum Urbanarum, Rerum Militarium, Collegiorum, Decuriarum, Fistorum, Numerorum, Mensurarum, Juris civilis & similia, cæterorum notationes proprias habent.

LITERAE SIN

GVLARES IN IVRE CIVILI, DE
LEGIBVS ET PLEBISCITIS.

P.	I.	R.	PQ.	I.					
Populum	Iure	Rogavit	Populusque	Iure					
S.	I.	F.	P.	R.	E.	A.	D.	P.	
Suscepit	In	Foro	Pro	Rostris	Et	Ante	Diem	Pridie	
E.	H.	O.	L.	N.	R.				
Eius	Hanc	Omnibus	Lege	Nihilum	Rogatur				
S.	R.	L.	E.	E.	C.	Q.	O.	R.	E.
Si	Rem	Lex	Ex	Eius	Causa	Que	Omnium	Rerum	Esto
S.	N.	L.							
Socij	Nominis	Latini.							
L.	P.	C.	R.						
Latini	Prisci	Ciues	Romani.						
M.	E.	M.	D.	D.	E.				
Municipes	Eius	Municipij	Dare	Damnas	Esto				
C.	E.	C.							
Coloni	Eius	Colonię.							

Q. E. R. F. E. D.
 Quod Eius Recte Factum Esse Dicitur,
 L. I. D. A. C.
 Lex Iulia De Adulterijs Coercendis,
 V. D. P. R. L. F.
 Vnde De Plano Recte Legi Fecit,
 A. A. A. F. F.
 Aere Argento Auro Flando Fertundo
 I. N. Q. Q.
 Iniustis Nuptijs Quæsitos Quæsitus,
 S. Q. S. S. E. Q. I. N.
 Si Quid Sacri Sancti Est Quod Iure Non
 S. R. E. H. L. N. R.
 Sit Rogatu Eius Hac Lege Nihil Rogatur,
 P.R. Possessori redditum.
 V.A. Veterano assignatum.
 V.F. Vfusfructus.
 S.P.Q.R. Senatus populusq; romanus.
 S. C. PS.
 Senatus Consultum Plebiscitum
 Q. D. E. R. F. P. D. E.
 Quod De Ea Re Fieri Placere De Ea
 R. V. I. C.
 Re Vniuersi Ita Censuerunt,
 Q. F. E. I. S. F.
 Quod Factum Est In Senatu Ferunt,
 D.C.S. Deconsulum sententia.
 S. Q. M. D. E. R. A. P.
 Si Quid Mea De Ea Re Ad Populum
 P. V. O. E. CON. SPR.
 Plebum Valeto Opus Est Conspreto.
 TR. PL. Q. N. S. Q. E.
 Tribuni Plebis Qui Nunc Sunt Quod Eius
 F ij

VALERII PROBI LIBELLVS,

V. A. P. PL. F.
 Videbitur Ad Populum Plebis Ferant.
 Vel. Quod Si Non Tulerint Eos Prætores, Tribuni
 Plebis Qui deinceps Erunt, Quod Eis Videbitur Ad
 Populum Plebemue Ferant.
 S.F.S. Sine frade sua.

IN ACTIONIBVS HAEC.

A. T. M. D. O.
 Aio Te Mihi Dare Oportere.
 Q. N. T. S. Q. P.
 Qñ Negas Te Sacramento Quingenario Prouoco
 Q. N. A. N. N.
 Quando Neque Ais Neque Negas.
 E. I. M. C. V.
 Ex Iure Manu Confertum Vocauit.
 S. N. S. Q.
 Si Negat Sacramento Quarito.
 S. S. C. S. D.
 Secundum Suam Causam Sicuti Dixi.
 E. T. V.
 Ecce Tibi Vindicta.
 Q. I. I. T. C.
 Quando In Iure Te Conspicio.
 P. A. F. A.
 Postulo Anne Fax Auctor
 T. I. A. V.
 Teneor Iudicem Arbitrum Ve
 P. V. D.
 Postulo Vti Des.
 I. D. T. S. P.
 In Diem Tertium Sive Perendium;

DE LITERIS ANTIQVIS.

A.	L.	E.
Arbitrum	Liti	Estimandæ.
Q.	B.	F.
Quare	Bonum	Factum.

IN ADIECTIS PERPETVIS.

I.	D.	P.	E.			
Iuri	Dicundo	Præ	Erit			
I.	D.	C.				
Iuris	Dicendi	Causa.				
Q.	R.	F.	E.	V.		
Quod	Recte.	Factum	Esse	Videbitur.		
V.	B.	A.				
Viri	Boni	Arbitratur.				
D.	M.	F.	V.	C.		
Doli	Mali	Fraudis	Ve	Causa.		
I.	D.		ID.			
Iudicium	Dabo.		Iurisdicção.			
Q.	S.	S.	S.			
Quæ	Supra	Scripta	Sunt.			
Q.	E.	R.	E.	T.	P.	I.
Quantæ	Ea	Res	Erit	Tante	Pecuniæ	Iudicium
R.		D.	T.	Q.	P.	
Recuperatorium	Dabo	Testibus	Que	Publice.		
DT.	D.	D.	P.	F.		
Dumtaxat	Decem	Denūciandi	Potestatem	Facit.		
N.K.C.	Non	Calumniæ	Causa.			
C.C.	Consilium	cepit, uel	causa	cognita.		
F.C.	Fraude	creditoris ; uel	fidutiæ	causa, uel		
	Fidei	commissum.				
C.E.D.	Coniunctum	esse	dicetur.			
P.C.	Pactū	cōuentum, uel	pecuniā	constituta.		

H.S. Hoc sic; uel sit, uel hora secunda.
 C.V. Centum uirum, uel clarissimi uiri.
 S.T.A. Sine tutoris auctoritate.
 QAM. Quemadmodum.
 Q.M. Quomodo, uel quo magis.
 P.DEL.V. Pro delictis uindictarium.
 I.S. Iudicatum solui.
 M.F.P. Male fidei professor.
 Et similia, pro ut inueniuntur.

DE PONDERIBVS.

Semis alicuius rei notatur S. uel SS.
 As nummus est liberalis notatur per .L. uel L.
 Dispōdius nūmus est bilibris, notatur per LL. uel LL.
 Sextertius nūmus est duarū semis libraꝝ LLS. uel HS.
 Denarius decem librarū nūmus ⊕ uel ☆ X

DE NVMERIS.

Quoniam mentio coepit de numeris, ideo breuiter ostendamus qua figura quis numerus representet, Omnis autem numerus per figuram unitatis representetur, ut denarius per decem unitates representetur. Vt denarius per decem unitates, nouenarius per nouem, & sic de alijs. Sed quia hoc pareret fastidium, institutum est ut omnis numerus usq; ad quinarium per figuram unitatis representetur per unum I. Binarius per duo II. Quinarium per V. Denarius per X. Et si litera praeponatur X litera ut sit IX. habebis nouē. Si postponatur, habebis undecim XI. L. quinquaginta. C. centum. D. significat quingenta. M. mille. Et nota quod quaelibet figura si ei praepo-

ponatur linea ex transuerso directa, tot signabit millenas
rios, quot per se significat unitates, ut in mille unitates.

I.	Mille significat
V.	Quingenta milia
X.	Decem milia
I.	Vnum notat
V.	Quinque
X.	Decem
L.	Quinquaginta
C.	Centum
CC. uel CC.	Ducenta
D.	Quingenta
M. uel M	Mille
ICD.	Quinq; milia
C.C.I.D.D.	Decem milia, uel X , uel CCL.DD
	uel DMC. uel IMI.
DMICDD.	Quinquaginta milia. uel D .
CCCCDD.	Centū milia. uel ↯ . uel C . uel CM
CMDD.	Mille milia. uel CqD .

FINIS

